

Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) 5. Dünya Türk Forumu`nda

TÜRKPA Genel Sekreteri Jandos Asanov`un
Açılış konuşması
2 Haziran 2016

Muhterem Başkan, Değerli katılımcılar, Bayanlar ve Baylar, Öncelikle, TASAM`ın 5. Dünya Türk Forumuna nazik davetiniz için minnettarlığımı ifade ederim ve bu çerçevede böyle muteber toplantıda konuşma yapmak dolayısıyla kıvanc ve büyük gurur duymaktayım.

Bildiğiniz gibi, TÜRKPA Türk dünyası yegane parlamenter boyutu olarak kardeş ülkelerimiz arasında sıkı işbirliği platformu oluşturmaktadır. Malum olduğu üzere, 2001 ci yılında ilk defa Kazakistan cumhurbaşkanı sayın Nursultan Nazarbayev Türkdili konuşan ülkeler cumhurbaşkanları zirvesinde türk dünyası parlamenter kuruluşun yaratması fikrini öne sürmüştü ve 2006 cı yılında bir dahaki zirve toplantısında bu fikri tekrarlamıştır. İki sene sonra şöyle ki 2008 yılının 21 Kasım tarihinde muhteşem İstanbulda, Dolmabahçe Sarayında Türkiyenin evsahipliğinde dörd ülkenin parlamento başkanları İstanbul Anlaşmasını imzalamıştır. Şu andan itibaren Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiyenin kurumsal parlamentolar arası işbirliği başlatılmış oluyor. 1 sene sonra 2009 yılında Azerbaycan başkenti Bakü`de TÜRKPA 1. Genel kurul düzenlenerek aynı zamanda Asamblenin Sekretaryası kuruldu.

Hem Türk Keneşi ve hem de TÜRKPA Türk dili konuşan devletler arasın da işbirliğinin genişletilmesi koordinasyonunu yapan temel kurumlardır. Türk işbirliği için Türk Keneşi çerçevesinde bir araya gelen devlet başkanları tarafından belirlenen bir gündem vardır ve TÜRKPA Türk işbirliğinin parlamenter boyutu olarak Türk Keneşi'nin tüm projelerine yasal destek sağlamayı taahhüt edilmiştir. Türk Keneşi'nin faaliyetlerine yasal desteğin verilmesinden başka, fırsattan yararlanarak saygıdeğer katılımcıları TÜRKPA'nın ana hedefleri ve görevleri hakkında bilgilendirmek isterim. Bunlar aşağıdaki gibidir:

- üye ülkeler arasında parlamento tecrübesi ve en iyi uygulamaların geniş değişimi
- öncelikli işbirliği alanlarında üye ülkelerin mevzuatının muhtemel uyumlaştırılması
- Türk dünyasının kültürel miras ve tarihinin, sanat değerleri ve edebiyatının temel çalışılması
- eğitim, bilim, teknoloji ve çevre koruma alanlarında etkili bölgesel işbirliğinin teşviki
- üye ülkeler arasında daha geniş bilgi akımı amacıyla kitlesel iletişim araçları etkileşimi kolaylaştırmak
- ticaret ve yatırım için elverişli koşulların yaratılması

- Özellikle enerji ve ulaştırma alanında ortak bölgesel ekonomik projelerin desteklenmesi
- karşılıklı çıkar temelinde siyasi sorunların tartişılması

Bu bağlamda, TÜRKPANIN dört uzman komisyonları, ekonomik, insani ve kültürel, yasal ve çevresel işbirliği olmak üzere üye ölkeler arasında TÜRKPAN çatısı altında işbirliğinin dört temel alanı sağlamaktadır.

Değerli meslektaşlarım, Saydideğer başkan, Hali hazırda, üye parlamentoların Başkanları Asamblesinin kurumsal gelişimi açısından TÜRKPANIN verimliliğini artırma konusunu, aynı zamanda üye ölkeler arasında siyasi, ekonomik ve kültürel işbirliğinin geliştirilmesini müzakere ediyorlar. Sonuc itibarıyla, geçen yıl boyunca, Parlamenter Asamblesi faaliyet kapsamını artırmış ve üye ölkeler arasında pratik-sonuç odaklı işbirliğinin geliştirilmesine yönelik bir ilerleme kaydetmiştir. Türk ölkeleri parlamenterlerinin bir Asamblede birleşmesi üye ölkelerin ortak tarih, dil ve kültürel bağlarına dayanan samimi siyasi diyalog için bir platform fırsatı olarak katkıda bulunması özellikle vurgulanmaktadır. Aynı zamanda, ağdaş dünyanın takipi için Türk ölkeleri arasında karşılıklı bilgi alişverişi kanallarını artırmak gerekir. Bu nedenle, üye ölkelerimiz için görölecek yeteri kadar iř var ve kitle iletişim araçları gelişmiş işbirliği bu yönde önemli bir rol oynayacaktır. Bizim diğer Türk dillerini iyi bilen uzman ve bilim adamlarına ihtiyacımız var ve bu ekonomi, kültür, bilim, eğitim ve diğer alanlarda başarılarımızın öğrenilmesi için bize imkan sağlayacaktır. Türk devletleri arasındaki ilişkilerin kapsamlı kalkımı, her şeyden önce, onlar arasındaki bilgi ilişkilerinin güçlendirilmesine bağlıdır.

Yukarıda belirtilenleri gözönüne alarak, Asambemiz üye ölkelerdeki akademik ve bilimsel kuruluşlarla etkin işbirliği mekanizmalarını araştırmaktadır. Ayrıca, TASAM gibi büyük beyin merkezlerle etkileşimin sağlanmasına önem vermekteyiz. Yakın gelecekte, somut ortak projeler ve girişimlerin görüşülmesine başlayabileceğimizi burada ifade etmek isterdim. şüphesiz, bu tür faaliyetler her şeyden önce kardeş ölkelerin insani bağların derinleşmesi ve yoğunlaşmasına hizmet edecektir.

Değerli katılımcılar, Bu yıl Türk Dünyası için çok özel bir yıl. Çünkü biz bu yıl Azerbaycan, Kazakistan ve Kırgızistan`ın bağımsızlığının 25-ci yildönümünü kutluyoruz. 25 sene bundan önce devletlerimiz bağımsızlıklarını kazanmış ve uluslararası arenada “Bağımsız Yeni Türk Cumhuriyetleri” olarak yerlerini almışlardır. Devletlerimizin bağımsızlık tarihine baktığımız zaman göreceğiz ki, bu tarih sosyal, kültürel ve en önemlisi ekonomik açıdan oldukça önem arz etmektedir. Yer altı, yer üstü zenginlik kaynakları, tarihinden kaynaklanan turizm ve verimliliğinden kaynaklanan tarımsal alanları ile dünyanın en güzel yerlerinde bulunan ölkelerimiz bu zaman dahilinde çok büyük ilerlemeler kayd etmiştir. Tabii ki, bağımsızlıktan sonra bölgede çok önemli yeni yaklaşımlar oluşmuş ve bu coğrafyada işbirliği yönünde yeni çalışmalar yapılmıştır. Bütün alanları kapsayan bu işbirliği genelde ekonomik temellere

dayanmaktadır. Yeni Dünya düzeninin ekonomiye dayanan bir güç haline geldiğini dikkate alırsak, devletlerimizin ellerindeki güçleri bir araya getirerek hareket etmeleri halklarımız için hayati bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bu vesile ile `Dilde, fikirde, İşte` birlikte yürüyen Türk Dünyasının bağımsızlığının 25-ci yılını kutlayan devletlerini kutluyorum.

Konuşmama son verirken, TASAM ve bu önemli etkinliğin organizasyonu yapan kişilere, akademik kurumlara ve ortaklara bizim için sağlanan misafirperverlik ve mükemmel koşullar için içten şükranlarımı sunar, Forumun çalışmalarında başarılar dilerim.

Teşekkür ediyorum.